

5. Абдулгалімов Р. М. Коммуникативная компетентность медицинского профиля как компонент профессиональной деятельности / Р. М. Абдулгалімов // МНКО. – 2013. – № 4 (41). – С. 77–79.
6. Зайченко І. В. Теорія і методика професійного навчання : навч. посібник. – 2-е вид., доповн. і переробл. / І. В. Зайченко. – К. : Вид-во Ліра-К, 2016. – 580 с.
7. Кутузова О. Б. Социально-коммуникативная компетентность в профессиональной деятельности будущих медицинских работников / О. Б. Кутузова // Вестник СГТУ. – 2012. – № 1. – С. 186–190.

ЗМІШАНА ФОРМА НАВЧАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПЕРШОГО БАКАЛАВРСЬКОГО РІВНЯ ОСВІТИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «СЕСТРИНСЬКА СПРАВА» В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Козакевич О.Б., Коршенко В.О., Казаков Ю.М., Козакевич В.К.

Полтавський державний медичний університет

Висвітлено питання організації змішаного навчання в закладах фахової вищої й передвищої освіти. Досліджено елементи й методіку організації змішаного навчання. Автори наводять приклади й рекомендації щодо організації змішаного навчання в навчальному закладі.

Ключові слова: змішане навчання, дистанційне навчання, традиційне навчання, освітні моделі й технології, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище.

The article was dedicated to organization of mixed studing in trade higher and pre-higher educational institutions. Methodology of the mixed studing was researched. The authors give examples and guidance for organization of the blended learning in a higher school.

Key words: blended learning, distance learning, traditional teaching, educational models and technologies, modular object oriented digital learning environment.

Сучасні реалії, зокрема пандемія COVID-19, внесли корективи в навчання здобувачів освіти, обумовивши вивчення дисциплін у онлайн-форматі [1; 2]. Однак галузь медицини вимагає не тільки засвоєння теоретичних знань, а й відпрацювання практичних навичок. Тому під час навчання офлайн необхідно створити студентам максимальні умови для опанування практичних навичок. Досягнення в галузі інформаційно-комунікаційних технологій і вдосконалення методів викладання й навчання дали нові можливості для більш ефективного впровадження навчальних середовищ, які покращують спілкування викладача зі здобувачами освіти завдяки впровадженню технологій інноваційного навчання [3; 4].

Підвищення рівня конкурентоспроможності випускників університетів передбачає розробку комплексних заходів щодо забезпечення універсалізації їх підготовки на основі застосування гнучких моделей навчання.

Реформування вищої освіти в Україні привело до використання в навчальних закладах фахової вищої й передвищої освіти технології змішаного навчання (blended learning) [5–7]. Провідна мета реалізації змішаного навчання полягає в об'єднанні переваг традиційного й дистанційного навчання [8; 9].

Розглянемо досвід реалізації концепції змішаного навчання в навчально-науковому медичному інституті Полтавського державного медичного університету.

У навчально-науковому медичному інституті Полтавського державного медичного університету змішана форма навчання протягом двох років активно впроваджується в навчальний процес. Було виділено ресурс у середовищі Edmodo, розроблено систему технічної підтримки для викладачів Webкурсів, усі здобувачі освіти інтегровані в корпоративне електронне середовище й мають доступ до навчальних засобів, розміщених на сайті інституту. Це дає можливість викладачам обирати зручні для них форми оцінювання, способи взаємодії зі студентами, застосувати нові навчальні інструменти. Змішане навчання складається з трьох етапів: дистанційного вивчення, освоєння практичних навичок у формі денних занять і підсумкового модульного контролю.

На наш погляд, основні переваги середовища Edmodo такі: простий web-інтерфейс; акцент на взаємодію між здобувачами освіти; розмежування режимів доступу в систему, установка прав адміністратора, викладача, здобувача освіти; можливість редагування свого акаунта, підтримання різних структур курсів; широкий набір модулів складових для курсів; сукупність показу оцінок на одній сторінці; доступність повного звіту щодо входження користувача в систему й роботи над різними модулями; підтримання будь-якого контенту в електронному вигляді; визначення термінів складання, кількості спроб, максимальної оцінки для завдань і тестів; автоматичне оцінювання тестів.

Створене викладачами навчальне середовище має такі форми викладу навчального матеріалу:

- навчальний матеріал лекційних занять, оформлений як матеріал онлайн- курсу, доступний кожному студенту для самостійного опрацювання;

- онлайн-спілкування передбачає використання різних інструментів: чат, форум, e-mail, що дає студентам можливість спілкуватися й працювати разом із викладачем. Виникає можливість ставити запитання викладачеві в будь-який час і в найкоротші терміни отримати відповідь;

- індивідуальні й групові онлайн-проекти розвивають навички роботи в інтернеті, аналізу інформації з різних джерел, а також навички працювати разом із групою, правильно розподіляти обов'язки й відповідальність за виконання роботи. За допомогою таких завдань здобувач освіти може опанувати навички, необхідні для своєї майбутньої професійної діяльності.

За змішаного навчання частина занять переноситься в режим онлайн. Частина матеріалу здобувачі освіти

вивчають самостійно. Онлайн-заняття можуть відбуватися у форумі, чаті або у віртуальній аудиторії. Так само можливе спілкування з викладачем та іншими студентами шляхом листування електронною поштою. Для онлайн-занять необхідно самостійне освоєння певного матеріалу або виконання завдань. Завдання пересилаються викладачеві або через систему обміну файлами чи електронною поштою. Терміни виконання завдань у змішаному навчанні фіксовані – у графіку стоїть точна дата виконання, і тільки до цього часу можна переслати завдання. Система не приймає завдання, вислані із запізненням.

Методичне забезпечення заняття представлено і в друкованому, і в електронному вигляді. Для оформлення матеріалів курсу використовуються різні мультимедійні програми, завдяки чому курс стає більш наочним.

Оцінювання поточної успішності здобувачів освіти проводиться і в режимі онлайн, і в аудиторії, підсумкове оцінювання знань за модуль – лише в очній формі.

Для дослідження ефективності змішаного навчання було проведено опитування здобувачів освіти 2 курсу першого бакалаврського рівня освіти спеціальності 223 Медсестринство навчально-наукового медичного інституту Полтавського державного медичного університету. Здобувачі освіти вивчали дисципліни і в традиційній формі, і з використанням Web-складової. Мета опитування – з'ясувати ставлення студентів до змішаної форми навчання та їхню думку щодо складових елементів Edmodo-курсу. Аналіз проводився в трьох напрямках: корисність, наочність, необхідність контакту з викладачем. Після завершення семестру студентам було запропоновано анкетування.

За результатами опитування, більша частина здобувачів освіти, що брали участь у опитуванні, схильються до форми навчання з використанням електронної частини курсу. При вивченні дисциплін, які викликають труднощі, студенти починають інакше ставитися до форми роботи, результату й затрачених зусиль.

Переваги змішаної форми навчання при підготовці здобувачів освіти:

1. Змішана форма навчання дозволила звести до мінімуму проблему пропусків занять, оскільки пропущені теми студенти самостійно вивчали в електронному курсі й виконували всі необхідні практичні завдання, а на очних заняттях – відпрацьовували навички.

2. Наявність дистанційної складової при змішаній формі навчання допомагає ознайомитися з новим матеріалом ще до очних занять і повторити матеріал після занять. Можливість підвищити оцінку стимулює роботу здобувачів освіти.

3. При змішаній формі навчання підвищується ефективність організації самостійної роботи студентів. Гнучка система тестування сприяє систематичному контролю знань, що звільняє викладача від перевірки тестів.

4. Використання змішаного навчання сприяє підвищенню інтересу до занять, відбувається природне засвоєння сучасних комунікаційних засобів, що сприяє формуванню в здобувачів освіти інформаційно-комунікаційної компетентності.

Ефективність застосування змішаної форми навчання підтвердив і підсумковий модульний контроль. Контроль якості засвоєння знань складався з поточного контролю (виконання ситуаційних завдань і тестів у електронному курсі) і підсумкового очного іспиту. За використання моделі змішаного навчання кількість відмінних оцінок на підсумковому іспиті в здобувачів освіти 2 курсу першого бакалаврського рівня освіти спеціальності 223 Медсестринство збільшилася на 15 % у порівнянні з традиційним навчанням.

Проаналізувавши систему змішаного навчання, можна зробити висновок, що її вагома перевага полягає в тому, що дозволяє враховувати індивідуальний стиль навчання: рівень, тип пізнавальних здібностей, швидкість засвоєння матеріалу, забезпечує залучення студентів до навчальної діяльності й підвищує успішність.

Звісно, впровадження змішаної форми навчання потребує чималих зусиль. Це й необхідність внесення змін у нормативну базу, і розробка необхідного навчального контенту, і перепідготовка кадрів. Але, без сумніву, необхідно розробити глобальний план модернізації всієї освітньої сфери. На наш погляд, розвиток змішаної форми навчання може стати одним із ключових напрямів такого плану модернізації.

Список використаної літератури

1. Корда М.М., Шульгай А.Г., Машталір А.І., Чорномидз А.В. Дистанційне навчання – вимушений захід чи вимога часу (на прикладі Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України // Медична освіта. – 2021. №2. С. 35–40.
2. Кухаренко В. М Теорія та практика змішаного навчання: монографія, Харків: Міськдрук, НТУ ХПІ, 2016. 284 с.
3. Лозовицький Д. Про суть технології змішаного навчання [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://aphd.ua/pro-sut-tekhnohohi-zmishanoho--navchannia/>
4. Штихно Л.В. Дистанційне навчання як перспективний напрям розвитку сучасної освіти // Молодий вчений.2016. №6 (33). С. 489–495.
5. Bickerton, Ph. 7 Reasons Blended Learning is The Future of Training [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://trainingstation.walkme.com/7-reasons-blended-learning-future-training/>.
6. Brammer S., Clark T. COVID-19 and Management Education: Reflections on Challenges, Opportunities, and Potential Futures. British Journal of Management. 2020. Vol. 31. P. 453-456.
7. Hofmann, J. Five Trends Driving Blended Learning [Електронний ресурс] / J. Hofmann. – Режим доступу : <http://blog.insynctraining.com/five-trends-driving-blended-learning>.
8. Hofmann, J. Top 10 Challenges of Blended Learning (And Their Solutions) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://blog.insynctraining.com/top-10-challenges-of-blended-learning>.
9. Talal A. Abdulkareem, Sajeda M. Eidan Online Learning for Higher Education Continuity (during COVID-19 Pandemic) The challenges, advantages, disadvantages and how to overcome. International Journal of Youth Economy. 2020. Vol. 4. No. 2. P.125-134.